

Reggeli Ujság

23. évfolyam

Felelős szerkesztő:
ANDRÉE DEZSŐ

180. szám

A németek a második kaukázusi olajvidék közelébe kerültek

A szovjetcsapatok az egész Kaukázus területén a hegyek közé szorultak
Tengelyerők sikeres támadása egy angol hajókaraván ellen

A Stefani-iroda ismerteti a moszkvai rádió szerda esti beszámolóját, amely a következőképpen hangzott:

Országunk rendkívül válságos pillanatokat él át. A helyzet igen súlyos és döntő jelentőségű. Egyetlen napot sem szabad késlekednünk a belső erőkifejtéssel. A szovjet hadsereg sorsa forog kockán.

SZTALIN NEM FOGADTA ROOSEVELT MEGBIZOTTJÁT

Bradley amerikai tábornok szovjet-amerikai utjával kapcsolatban a Popolo di Roma a következőket írja:

Washingtonban nem értik, hogy a szovjet diktátor miért nem fogadta Bradley tábornokot, aki Rooseveltnek Sztalinhoz intézett személyes üzenetét hozta magával és akinek fogadása érdekében az amerikai nagykövetség is közbelépett. Lehetséges, hogy Sztalin nem tartja érdekében állónak, hogy Roosevelt levelét sürgősen elolvassa. Annyi bizonyos, hogy a világ semmiféle levele sem pótolhatja a második arcvonalat. Sztalinnek ma olyan gondjai vannak, amelye-

ket egy Roosevelt-levelel nem oszthat el.

AZ INDIAI ZAVARGÁSOK

A Stefani bombayi jelentést ismerteti, amely szerint a brit csapatok tüzeltek egy tüntető tömegre, amely központi zúdított az angol katonai gépkocsikra. A zavargásoknak több áldozata van.

Az OFI ahmedabadi jelentése szerint az ottani rendőrség tüzel egy tüntető tömegre és sok embert letartóztatott. A tüntetők szerdán délután megtámadták a rendőrséget. A rendőrség a torlaszokat emelő tömegre sortűzet adott. Később csapatok érkeztek a helyszínre és szétoszlatták a tüntetőket. A város távbeszélő hálózatában kisebb károk keletkeztek. A külvárosok rendőrállomásait is megtámadták és felgyújtották. Több rendőr megsebesült.

A NTI ismerteti az United Press újdélhi jelentését, amely szerint az indiai szabadságharcosok megrohmoztak és felgyújtottak egy postahivatalt. A rendőrség tüzel a tüntetőkre és több embert megölt.

Az Eagle anyahajóval 30 repülőgép süllyedt el

Gibraltárban az Eagle elvesztésével kapcsolatban közölték, hogy valószínűleg 22 vadászrepülőgépet és 8 kétfedelű repülőgépet vitt fedélzetén.

MÁLTA ROMHALMAZ

A londoni Daily Herald beszámolót közöl a Málta szigetén uralkodó állapotokról. A jelentésből kitűnik, hogy a polgári lakosság

80 százaléka skorbutban szenved, amely pusztító méreteket ölt. Sok helyütt — a fontosabb vízvezetékek és kutak szétrombolása következtében — vízhiány is mutatkozik. A házak nagyrésze rombadőlt és nem is lehet felépíteni. A fal-törmeléseket az állandóan súlyosan bombázott repülőterek helyreállítására használják fel.

Német hadijelentés

A német véderőparancsnokság közli:

A német és szövetséges csapatok az ellenséget szívós ellenállás dacára tovább vetették vissza a Kaukázusba. Egy összeköttetésétől elvágtott bolsevista csoportot megsemmisítettünk.

A Manjics folyótól északra gyalogságunk kelet felé való gyors előretöréssel elfoglalta a kalmük-vidék fővárosát, Elistát.

A légierő újból erős kötelékekkel támadta az északkaukázusi part- és tengervidék, valamint a keresi ut hajóforgalmát. Ez alkalommal egy parti járóművet elsüllyesztettek, több tehergőzöst, valamint 3 szállítóhajót felgyújtottak.

A Volga és a Don között a német és román csapatok támadása szívósan védelmezett állások ellen, kemény harcban további tért nyert.

Szovjet harci repülőgépeknek egy német repülőter elleni támadása során légi harcban 28 ellenséges gépet lelőttünk s ezzel a támadó köteléket szinte teljesen megsemmisítettük.

A voronezsi körzetben a harcok hevessége fokozódik. Az ellenség valamennyi, számos páncélostól támogatott tehermentesítő támadása a német csapatok elhárító tüzeiben és a légierő bombatámadásai következtében, súlyos veszteségek mellett összeomlott. E harcokban egyedül augusztus 11-én és 12-én 234 ellenséges páncélost semmisítettünk meg.

Rzsevtől délkeletre és északra gyalogs- és páncélos hadosztályok továbbra is súlyos elhárító harcban állnak. Tegnap ezen a harcmezéken 71 páncélost semmisítettünk meg.

Az Ilmen-tótól délkeletre a Szovjet folytatta eredménytelen támadásait.

Augusztus 11-én és 12-én a keleti arcvonalon 169 szovjetgépet lőtünk le. Saját veszteségünk 8 gép volt.

Észak-Afrika felett négy német vadászgép légi harcban saját veszteség nélkül 12 angol gépet lőtt le.

Egyik tengeralattjárónk a Földközi-tenger keleti részén elsüllyesztett öt vitorlás szállítóhajót. A Földközi-tenger nyugati részén augusztus 11-én német és olasz tengeri és légierők nagy és erősen biztosított angol hajókaravánal találkozottak.

Az angol légierő kötelékei mára virradó éjjel megismételték terrortámadásaikat a Rajna—Majnavidék ellen. Mainz lakónegyedének bombázása során a példásan viselkedő polgári lakosságnak újabb veszteségei voltak. A bombázás nagyméretű rombolást és tüzeket okozott. Az eddigi jelentések szerint négy támadó bombázót lelőttek.

Harci repülőgépek nappal és az elmúlt éjszaka dél- és délkelet-angliai fegyverkezési üzemeket támadtak. Számos tűz és robbanás keletkezett.

Zürichből jelenti a Budapesti Értesítő: A német csapatok azért, hogy elérték a Terek folyó vidékét, már a Grozni olajvidék, a második kaukázusi olajvidék közvetlen közelébe kerültek. A szovjetcsapatok nemcsak a nyugati szárnyon, hanem az egész Kaukázus területén már a hegyek közé szorultak.

Olasz hadijelentés

Az olasz főhadiszállás közli:

Augusztus 11-én kora hajnal óta a Földközi-tenger nyugati részén a tengely légi és tengeralattjáró kötelékei megpillantottak és megtámadtak egy ellenséges hajókaravánt, amely tekintélyes számú hadihajó, köztük több anyahajó védelme alatt haladt. A még folyamatban levő hadművelet máris kedvező eredményt hozott számunkra. Súlyos veszteségeket okoztunk a hajókaravának, a kísérőhajóknak, különösen pedig az anyahajóknak, amelyeket igen súlyos találatok értek, valamint az ellenséges légierőknek. Az ellenség veszteségeit később pontosabban közöljük.

Az egyiptomi arcvonal északi szakaszán erős tüzérségi tevékenység folyt.

Német repülőgépek bombatámadást intéztek a máltai repülőterek ellen.

Egyik tengeralattjárónk lelőtt egy ellenséges repülőgépet.

A FRANCIA HADERŐ MEGVÉDI FRANCIAORSZAG TERÜLETÉT

Vichyből jelenti a Budapesti Értesítő: Amerikai részről az elmúlt napokban azt a hírt terjesztették, hogy angolszász csapatoknak francia földön való partraszállása esetén a francia kormány és vele együtt a francia haderő semleges magatartást tanúsít. Ezzel a hírrel kapcsolatban a francia külügyminisztérium hivatalos cáfolatot juttatott el az amerikai külügyminisztériumhoz. A jegyzék hangsúlyozza, hogy amiként Franciaország Dakar és Sziria esetében is bebizonyította határainak sérhetlenségét, ugyanez vonatkozik az anyaországra is. A francia haderő abban a helyzetben van, hogy a francia területet eredményesen megvédi és minden esetleges felkelési kísérletet csirájában elfojtson.

APOLLO Mai műsor!
FILMSZÍNHÁZ

Királyné huszárja

Főszereplők: *Berki Lili, Perczy L., Petőcs Sándor, Vaszary Piri, Dabókai Ilona, Gözön Gyula*

ATTILA (volt ODEON)
FILMSZÍNHÁZ Mai műsor!

Premier

ILLUZIÓ

Főszereplők: *Brigitte Horney, Johannes Heesters*

RAKÓCZI (PALLASZ)
FILMSZÍNHÁZ Mai műsor!

ÖKÖLJOG

Főszereplő: *Wallace Beery*

UFA- és magyar hirdők!

ZRINYI (REX)
FILMSZÍNHÁZ Mai műsor!

Zárt tárgyalás

Főszereplők: *Tasnádi Fekete Mária, Páger Antal, Somlay A., Biháry J.*

HALLÓ!

A francia kormány rendeletet adott ki, amelynek értelmében a jövőben tilos minden olyan hirdetés, amely a gyermekek ellen irányul. Így nem lehet olyan hirdetés közzétenni, hogy „gyermektelenek előnyben” vagy „gyermektelenek jöhettek csak számításba”.

A NTI newyorki jelentést ismert, amely szerint az Egyesült Államok helyettes belügyminisztere a hadipari munkások előtt mondott beszédében a következőket jelentette ki: Szeretném, ha azt mondhatnám Önöknek, hogy hadihelyzetünk jó. Sajnos azonban nem ez a helyzet. Még mindig védekezésben vagyunk. Két választás előtt állunk: győzelem vagy halál. Vagy mi ölünk, vagy bennünket ölnék meg.

Az olasz partok védelmének biztosítására páncélos vonatokat helyeztek üzembe, amelyek messze-hordó ágyúk vannak. Az elmúlt világháborúban az Adria partvidékén jó szolgálatot tettek az ilyen páncélvonatok.

A NTI ismerteti a londoni rádió híreit, amely szerint egy gaulleista torpedóromboló elsüllyedt.

Sztalingrád városát — Czariacin néven — 1589-ben alapította Borisz Godunov, I. Feodor cár sógora és bizalmasa. A városnak jelenleg 550.000 lakosa van.

Bombay-i jelentések szerint eddig 500 halottja és 3000-nél több sebesülte van az indiai zavargásoknak. Ezek a számok azonban valószínűleg kisebbek a valóságnál, minthogy több indiai városból csak az angol cenzurán keresztül érkeznek hírek. Számolni kell azzal is, hogy a zsúfolt kórházakban levő sebesült hinduk közül sokan meghaltak.

A Budapesten tartózkodott török újságírók szerda este hét órakor a kormány által rendelkezésükre bocsájtott szalonkocsin, a szófiai gyorsvonattal elhagyták a fővárost.

Az egyiptomi képviselőház elfogadta azt a törvényjavaslatot, amely megengedi az arab nyelv használatát a hatóságokkal való érintkezésben.

Hitler vezér és kancellár rendeletet adott ki a mezőgazdasági ingatlan forgalmának legmesszebbmenő korlátozásáról. A rendelet szerint a háború alatt csakis a feltétlenül szükséges esetben változtathat tulajdonost a mezőgazdasági ingatlan.

A Domei-iroda jelentése alapján közli a NTI, hogy a japán csapatok a kínai tartományokban végzett tisztogató harcokban június és július havában több, mint 18.000 foglyot ejtettek. A kínai csapatok vesztesége ezenkívül ugyanakkor 3000 halott volt.

A Poglavnik meglátogatta a Banjalukától északkeletre levő területeket, amelyeket most tisztítottak meg a csejnikektől. Dr. Pavelics Ante a Prijedorától Bosanszki Novi vonalra terjedő részt járta be.

Fél millió dinárt sikkasztott az ujvidéki földművelésügyi miniszter az olasz hatóságok terrorcselekményei miatt kivégezték

Érdekes ügyben folytat vizsgálót az ujvidéki törvényszék vizsgálóbírája. Az ügy előzményei még a jugoszláv megszállás idejére nyulnak vissza és érdekessége az, hogy

az ügy főszereplőjét a Balkánon kivégezték.

Glavina Marin, az ujvidéki szerb földművelésügyi miniszter szökevényként igazgatója 1941 április hatodika előtt, vagyis még a balkáni hadjárat megkezdése előtt elkérte a szövetkezet pénztárosától a pénztárkulcsokat, majd

kivett a pénztárból fél millió dinárt és megszökött Ujvidékről.

A felszabadulás után az „Ugar” vette át a földművelésügyi miniszteret. Az

átvétel alkalmával felülvizsgálták a könyveket és megállapították a fél millió dináros hiányt, mire bűnvádi feljelentést tettek Glavina ellen.

A volt igazgató időközben Dalmáciába, majd onnan Montenegróba szökött és partizán banda élére állt, amely a montenegrói falvakat fosztogatta. Az olasz haderő által végrehajtott tisztogató művelet során Glavina is

kézrekerült és kivégezték.

Kivégzéséről azonban még nem jött hivatalos értesítés és ezért a hatóságok a félmillió dináros sikkasztás ügyében tovább folytatják az eljárást és a vizsgálóbíró ebben az ügyben augusztus 25-én több tanút hallgat ki.

Délvidéki nemzetiségi és kultúr-problémák a debreceni Nyári Egyetemen

Dr. Balla Pál miniszteri tanácsos és dr. Deák Leó főispán előadása

Debrecenből jelentik: A Nyári Egyetem nemzetiségi előadásorozata keretében dr. Balla Pál miniszteri tanácsos a visszacsatolt Délvidék nemzetiségi viszonyairól tartott nagy érdeklődést keltő előadást, amelyben vázolta a Délvidék nemzetiségének, főleg a szerbségnek történetét és jelenlegi viszonyát a magyarsághoz. Rámutatott arra, hogy a nemzetiségi politika helyes iránya csak az lehet, hogy nemzetiségekkel, melyek a jugoszláv uralom alatt nagy átalakuláson mentek át s egyrésze különvált a magyarságtól,

megértéssel és józan magyar politikával meg kell teremteni az együttélés feltételeit.

A magyar kormány szilárd elhatározása, hogy az ország területén élő nemzetiségeknek, tehát a szerbeknek is, az állampolgári jogok egyenlő és teljes élvezete kapcsán megadja a lehetőséget arra is, hogy népiségüket úgy kulturális, mint gazdasági téren szabadon kiélhessék. Azonban, hogy ez a messze jövőbe tekintő, megértő politika természetesen és akadálytalanul érvényesülhessen, hazánk minden nemzetiségével szemben, ahhoz feltétlenül szükséges, hogy a politika alkalmazásánál

a magyar kormányzat ne találkozzék oly hátsó gondolatokkal, melyek a magyar állam egységének és biztonságának minden egyéb szempont elé helyezendő postulatumával ellentétben vannak.

— Reméljük és kívánjuk, hogy ily zavaros jelenségekre nem fog sor kerülni. Ez annál is inkább szolgálna a békés együttéléshez fűződő közös érdekeket, mert mindenkinek meg kell értenie, hogy a magyar államvezetést — míhelyt az ország érdekeit veszélyeztetve látja, elhatározásaiban és cselekvéseiben csak egy szempont vezetheti s ez a szempont: az állam egysége és biztonsága mindenekelőtt! — fejezte be elő-

adását dr. Balla Pál miniszteri tanácsos, akit

a közönség előadása végén melegen ünnepelt.

A Nemzetiségi Előadásorozat másik, ugyancsak nagyjelentőségű előadását dr. Deák Leó bácsbodrog megyei főispán tartotta, aki „A magyarországi szerbekről” szökött alapos tudományos felkészültségű és széles látókörű előadásában. Bevezetésében ismertette a Bácska és a Délvidék történetét, geográfiai adottságait.

— Történelmi tényként kell megállapítani, hogy őseink ugyanabban az időben, amikor keletről a Kárpátok gerincét átlépték, megjelentek a mai Duna—Tisza közén is. Általában a keleti népeknek nyugati irányban való özőnlései természetesen mindig a Bácskán keresztül történtek — mondotta az előadó.

A tatárjárás idején a megye lakossága szüntette magyar volt.

A szerbeknek a megjelenésével a törökökkel kapcsolatosan találkozunk először.

Az előadó a továbbiakban ismertette a szerbeknek a magyar állam keretén belül történt elhelyezkedését, jogi- és társadalmi helyzetüket.

— Ne kérdezzük most az okát annak, hogy évszázadokon keresztül mi állította szembe a szerbet a magyarral, a gyűlölet magvát milyen kéz hintette el a lelkekben, csak állapítsuk meg, hogy I. Lipót kiváltásáig a szerbeknek látszólagos elégedettsége mögött olthatatlan erős nemzeti érzés és az őshazával mindenáron egyesülés vágya lapangott, amely nincs tekintettel háliára, visszatelepítésre és a szentistváni határok örök érvényére.

Szólt az előadó a szerb nép közéleti felfogásáról, amely általában homogén,

a politikai felfogás és meggyőződés viszont apáról-fiúra száll. Ezek után a jelen állapotokra tért át az előadó. A visszatért területtel

mintegy 200 ezer lélekből álló szláv csoportot kaptunk vissza.

Tényként kell leszögeznünk, hogy a visszatért területen lakó szlávok öntudata erősebb mint valaha. A megszállás éveit alkalmazzák iskolapolitika, a nyelv közössége, az együvértartozás érzetének kifejtésére, az olcsón szerzett és fenéki kiévezett hatalom elvesztése felett érzett fájdalom, a boldog múlt utáni vágyakozás, a közelmúlt ellenfeleit összekovácsolta egy talán soha nem ismert szláv közösségben egyesítette.

A témakör minden részletére tudományos alapon kiterjeszkedő előadás végén az illusztris előadó hangzott, hogy a múlt világháború bármennyire szerencsétlenül is végződött ráknézve, egy hasznunk mégis volt és ez az állami függetlenségünk visszaszerzése. Nemzeti-ségi kérdéseinket magunk legjobb belátása szerint intézhetjük. Az új ezer év küszöbén visszatekintve tapasztalataink gazdag tárházára, —

nincs okunk nemzetiségi politikánk terén sokat változtatni, merthogy itt élünk Európa közepén, önálló állami formációban, azt részben ennek az istenáldotta tulajdonságunknak köszönhetjük, hogy nemzetiségeinket a magyar állam eszméihez vonzottuk őket minden erőszak alkalmazása nélkül érzésben magyarrá, meggyőződéses állampolgárokká tettük — fejezte be mindvégig nagy érdeklődést keltő előadását dr. Deák Leó főispán.

Ócskavasrejtegetésért tíz évi fegyház

Kassáról jelentik: Karz Benő kassai ócskavaskereskedő a rak-táraiban levő 54 vagon ócskavas helyett csak 19 vagon jelentett be a kötelező bejelentés alkalmával.

A hatóságok kevésnek találták a bejelentett készletet.

Nyomozást indítottak és megállapították a rejtegetést. Katzot a honvédelem érdekei ellen elkövetett bűntett miatt katonai bíróság elé állították, amely

tízévi fegyházra ítélte. Társa Rosenfeld Mór kereskedő öt évi fegyházat kapott.

**„Árpádházi Szt. Erzsébet”
Háztartási-Gazdasági
Továbbképző-Intézet
az Isteni Szeretet Leányai-
nak vezetése alatt**

Érettségelt leányok részére egyben háztartási, gazdasági továbbképző intézet.
Négy középfokú végzettségű kétféle háztartási gazdasági továbbképző intézet

Kiképzések és tananyag:
Jó polgári és diétikus konyhaművészet. Varrás. Konyha, virág és gyümölcskertészet. Állattenyésztés, baromfi- és górszárás.
Legszébb fekvés 435 m. magasságban, Erdős park 24. kat. hold területen.
Részletes felvilágosítással és prospektussal készséggel szolgál az intézet igazgatósága: 5689

**Budapest-Svábhegy, XII.,
Farkasvölgyi-út 12-14. Telefon: 365-163**

Nagyarányú középítkezések Ujvidéken

FELÉPÜL A MEZŐGAZDASÁGI ÉS IPARI KÖZÉPISKOLA — A RENDŐRSÉGET A TÖZSDEPALOTÁBAN HELYEZIK EL — A RENDŐR-TANOSZTÁLY AZ ISKOLA UTCAI RÉGI RENDŐRSÉGI ÉPÜLETBE KERÜL — A KERESKEDELMI FŐISKOLA ÜGYE A VÁROSI TÖRVÉNYHATÓSÁGI BIZOTTSÁG KÖZGYŰLESE ELŐTT

Ujvidék város törvényhatósági bizottsága csütörtök délután három órai kezdettel közgyűlést tartott dr. apatini Fernbach Péter főispán elnöklete alatt. A tárgyszorozaton több fontos pont szerepelt, amelyeket előzőleg a szerda délutáni kisgyűlésen tárgyalta és fogadtak el.

Dr. vitéz Nagy Miklós polgármester részletesen beszámolt azokról a megbeszélésekről, amelyeket az Ujvidéken felállítandó kereskedelmi főiskola érdekében eredményesen folytattak.

Ennek megfelelően szeptemberben már megnyílik Ujvidéken a kereskedelmi főiskola első évfolyama.

Körülbelül 120 hallgatóval. A jövő tanévben a második évfolyam is megnyílik, úgy hogy addigra a hallgatók száma is megkétszereződik.

A kereskedelmi iskolát a közigazgatási palotában helyezik el, egyelőre abban a részben, amelyet eddig a rendőrség birt.

A palotát a belügyminiszter átengedte a városnak, amiért a város külön köszönetét is tolmácsolja. A polgármesternek erre vonatkozó jelentését lelkesedéssel vették tudomásul a közgyűlés tagjai.

Dr. Pálos Károly kultúrának terjesztette elő az elfogadandó közgyűlési határozatot, amelynek lényege, hogy Ujvidék város közönsége számos új iskolát létesít, illetve a meglévőket korszerűsíti, hogy ilymódon kárpótlást szerezzen esetleges más irányú veszteségeiért. A már működő délvidéki konzervatóriumon kívül, teljessé teszik a középfokú mezőgazdasági tanintézetet és megfelelő korszerű épületben helyezik el. Az ideai állami költségvetésbe ennek építési céljaira három millió pengőt irányoztak elő, úgy hogy az építkezés munkáját már az idén megkezdhetik.

A középfokú ipari iskola mai épülete egyáltalán nem alkalmas arra, hogy ott az intézetet elhelyezzék. Feltétlenül szükséges az iskola megfelelő helyen való elhelyezése. Az állami költségvetésben már gondoskodtak is erről és 50.000 pengőt irányoztak elő, hogy tervpályázatot írjanak ki.

Az ipari középiskolát valószínűleg a törvényszék mellett levő szabad helyen építik fel. Végleges döntés azonban erre vonatkozóan még nem történt. A középfokú ipari iskola mai épületében pedig önálló tanoncotthont létesítenének.

Ujvidék város közgyűlése hálás köszönetét juttatta kifejezésre a vallás és közoktatásügyi miniszternek is, a kereskedelmi főiskola felállításáért és a gondoskodásért, amelyet Ujvidék fejlesztése érdekében tanúsít.

A kereskedelmi főiskolának a közigazgatási palotában történő elhelyezése szükségessé tette a rendőrség más épületben való el-

helyezését. Az erre vonatkozó határozatot dr. Gyarmathy Imre városi gazdasági és pénzügyi tanácsnok terjesztette elő.

A rendőrséget a tözsdepalotában helyezik el. Ezt az épületet az állam 400.000 pengőért megveszi, a város pedig 300.000 pengős kereten belül elvégezteti a szükséges átalakítási és hozzáépítési munkálatokat.

Ennek a 300.000 pengőnek a felét a belügyminiszter előreláthatólag beszámítja a rendőrség fenntartásának hozzájárulási költségeibe.

A rendőrségnek a tözsdepalotában történő elhelyezése szükségessé tette a tanosztálynak máshol való elhelyezését, mert ez eddig a tözsde palotában volt.

A tanosztályt ezért az Iskola utcai régi rendőrségi épületben helyezik el.

Ezt 36.000 pengő költséggel rendezik és így a tanosztály elhelyezése lehetővé válik.

Dr. Gyarmathy Imre tanácsnok ismertette a nemzeti és szabad kikötő építésére vonatkozó megállapodást is.

A város ennek értelmében a téli kikötőben 330 méter hosszú területet ad egyelőre bérbe a nemzeti és szabad kikötő építési céljaira.

A közgyűlés az előterjesztést tudomásul vette és elfogadta dr. Gyarmathy Imre tanácsnok javaslatát a közúti alap költségvetéséről is, amely 363.120 pengőt tesz ki.

A horvát államvezető látogatása az ujjáépítendő Boszniában

Zágrábról jelentik: Dr. Ante Pavelic horvát államvezető meglátogatta a Banjalukától északkeletre fekvő és a csetnikektől most megtisztított hegyvidéket. Személyesen járta be a Prijedor-tól Boszanszki Noviig húzódó területet. Meglátogatta Doberlint és Kostajnicát is. Utjában buzdította a munkásosztágot, hogy a felépítés munkájából minél nagyobb részt vegyenek ki. A horvát államvezető utjának egyik állomásán beszédet intézett a néphez, amely a csetnikektől oly sokat szenvedett és többek között ezeket mondta nekik:

— A mi küzdelmünk, amelyet nagy szövetségesünkkel folytatunk, biztosítani fogja a mi földünkön teljes boldogulásunkat és a jólétet. Azok, akik gonosz terveket forralnak hazánk ellen, elnyerik majd büntetésüket. Mi meg fogunk tőlük mindenáron szabadulni, mert ők benneteket megtámadva

együttal a horvát nemzetet is és a ti vallástokat is megtámadták.

Biztatok benne, hogy Horvátország léte biztosítva van és a ti szabad vallásgyakorlástok is minden időkre.

Már a gyermekeknek is

ODOL fogpéppel kell fogaitat ápolni. Az ODOL fogpép megőrzi a fogak szépségét és egészségét.

ODOL
fogpép

MAGYARORSZÁGI ODOLMŰVEK R. T. BUDAPEST

Segédkezés tolvajlásban, hitvesi parancsra

Ruhaneműt, élelmiszereket és lakberendezési tárgyakat lopott egy ujvidéki házaspár

Veszelinovics Zsivkóné ujvidéki lakos annak idején feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik épülőfélben lévő házából ellopták fehérneműjét, élelmiszereit és több lakberendezési tárgyat. A rendőrség erőlyes nyomozást indított, de csakhamar megállapítható volt, hogy a tettesek nem gonosztevők, hanem az úgynevezett „becsületes” emberek közül valók, akik a lopott holmit nem árúsítják el, hanem

saját maguk használják fel.

A nyomozást azonban ezek a nehézségek sem tudták meggátolni igazságkereső útjában s most kézrekerültek a tettesek. Kolár József pincedi születésű ujvidéki napszámos és vadházastársa Csozics Szevanka kátyi születésű ujvidéki lakos személyében. Csatlakozott hozzájuk tragikomikus harmadiknak. Gyurgyevics György temerini születésű ujvidéki vasesztergályos is, akit jószágos, ittas szíve vitte a bűncselekménybe.

Kihallgatásuk alkalmával elmondta Kolár, hogy megfigyelte, Veszelinovicsék háza eléggé felügyelet nélkül áll s könnyűszerrel be lehet a lakásba jutni. Mivel abban az időben nem volt keresete, elhatározta, hogy így segít magán. Magához vette vadházastársát és elmentek Veszelinovicsék házához, ott ő bemászott a lakásba és

mindent kiadogatott a feleségének.

Útközben találkozott Gyurgyevics Györggyel, aki ittasan bandukált hazafelé. Abban a hitben, hogy jó fogást csinál majd s a lopott holmit

nem tudják ő és a felesége elszállítani, felkérte Gyurgyevicset, segítsen néhány csomag elvitelében, majd kap tőle egy-két üveg bort vagy borralalót. Gyurgyevics a részegemberek készségével csatlakozott s néhány házzal Veszelinovicsék lakása előtt megállt. Az egyik csomagot segített is elvinni egy darabon s ezért egy üveg paradicsomot kapott.

Csozics Szevanka elmondta vallomásaiban, hogy nem akart férjével tartani az éjszakai hurcolkodásban, de Kolár férji jogait érvényesítve ráparancsolt s így mennie kellett. Elmondta, hogy amikor férje bement a lakásba és kiadogatta a csomoba kötött holmit, utoljára

fél fazéknyi paprikást is kiadott, amit a helyszínen jóctvággyal elfogyasztottak.

A lopott holmit azután a lakásukra szállították, kis darabon Gyurgyevics is vitte az egyik csomagot. Gyurgyevics nem tudott az ügyre vonatkozólag semmit mondani, részeg volt, nem emlékszik semmire. Ha kapott paradicsomot, azt valószínűleg megitta bor fejében. Kolárék elmondták, hogy a lopott ruhaneműt elhasználták, az élelmiszereket együtt, a lakberendezési cikkeket is maguk használták. A rendőrség, kihallgatásuk után Kolárt és vadházastársát átadta az ügyészségnek, Gyurgyevics szabadon védekezik.

Biztosítson tűzkár ellen, kára megtérül!

Elrendelték a vizsgálati fogságot dr. Rédey György ellen

Annakidején megirtuk, hogy dr. Rédey György, a földművelésügyi minisztérium szakelőadója ellen vizsgálat indult különféle visszaélések miatt. Dr. Rédey a Délvidék felszabadulása után közvetlenül Ujvidékre került s itt a város katonai parancsnokának gazdasági tanácsadójaként működött. Működésével a katonai parancsnok meg volt elégedve, de ennek ellenére kiderült, hogy dr. Rédey nem a leglelküimeretesebben látta el feladatát. Hivatásának teljesítése közben, mint azt egyes jelekből joggal lehet gyanítani,

olyan visszaéléseket követett el, amelyek súlyos károkat okozott az államkincstárnak.

Az ujvidéki királyi ügyészség most indítványozta, hogy az ügy bonyolult voltára való tekintettel a vizsgálatot rendeljék el dr. Rédey György ellen. Ujvidék vizsgálóbírája a kapott utasításra s a rendelkezésre álló adatokra való tekintettel 1942 augusztus 13-án

elrendelte a vizsgálatot

s a vizsgálatot együtt a vizsgálati fogságot is dr. Rédey ellen.

AMERIKAI HAJÓK EGYIPTOMBAN

Szófiából jelenti a Budapesti Értéktársulat: Kairóból érkezett jelentés szerint egyik egyiptomi kikötőbe amerikai csapatszállító hajók érkeztek.

— Elkészültek Ujvidéken a házámszámotablák. Ujvidék több utcájában megkezdtek az új házámszámotablák elhelyezését. A táblák fehér alapon, fekete betűkkel az utcanevet és a házámszámot mutatják. A zománcozott, égetett táblák izléses kivitelűek, jól olvashatók.

— Szombaton délután zárva lesznek az ujvidéki üzletek. Az Ujvidéki Kereskedők Egyesülete közli, hogy augusztus 15-én, Nagyboldogasszony ünnepén, az üzletek délelőtti nyitva, délután zárva tartanak. Másnap, augusztus 16-án, természetesen a szokásos vasárnapi zárás kötelező.

— A szabadkai Közellátási Hivatal új vezetője. Pletl Jenőt, a szabadkai Közellátási Hivatal vezetőjét a szabadkai kórház gondnokává nevezték ki. Helyébe a Közellátási Hivatal élére Kongó Tivadár városi aljegyző került.

— Tatai István titeli malombiztos ügye a vádtanács előtt. Tatai István titeli malombérlőt néhány héttel ezelőtt letartóztatták, mert az a gyanú merült fel ellene, hogy meg nem engedett üzelmeket folytatott és nagyobb mennyiségű lisztet adott el zugkereskedelemben. A vizsgálóbíró Tatait kihallgatása után szabadonbocsátotta, azonban az államügyész fellebbezett a vizsgálóbírói határozat ellen és a tábla helyét adva a fellebbezésnek ismét elrendelte Tatai letartóztatását és vizsgálati fogságba helyezését. Tatai most védője útján 5000 pengő óvadékot ajánlott fel, hogy szabadlábról védekezhessen. A szabadlábrahelyezési kérvény felett holnap dönt a törvényszék vádtanácsa.

Dr. apatini Fernbach Péter főispán ünneplése az ujvidéki városi közgyűlésen

Ujvidék város törvényhatósági bizottságának tegnapi közgyűlésén, — amelyről lapunk más helyén beszámoltunk — napirend előtt dr. Nagy Iván orsz. képviselő szólalt fel és üdvözölte dr. apatini Fernbach Péter főispánt abból az alkalomból, hogy egy év előtt nevezték ki főispánná. A szónok méltatta dr. Fernbach Péter főispán eddigi munkásságát, biztosította a város közönségének támogatásáról és tagasszólásáról.

Dr. Fernbach Péter főispán meghatott szavakkal köszönte meg az üdvözlést. Hangoztatta, hogy mindig keresz-

tény, magyar és nemzeti célokért dolgozott és a jövőben is ezen az alapon állva dolgozik tovább. Hálás szívvel mondott köszönetet azoknak, akik eddigi munkájában támogatták. Hogy eredményt érhet el, azt a kormány a városi tisztviselői kar és a közönség támogatása tette lehetővé, amiért e helyen is köszönetet mond. Ezek támogatásából merít erőt a jövőre nézve is, hogy keresztény, magyar és nemzeti szellemben dolgozzon tovább.

Beszédét, amit a közgyűlés tagjai nagy lelkesedéssel fogadták, a Kormányzó Úr életteljesen fejezte be.

Tűzéreink nagy csafanapja

(Honvéd haditudósító század, Ferenc Gyárfás hadapródorm.)

Erdőszeleken figyelünk. Körülötünk néma csönd. Békés a táj. Biborvörösen kél a napkorong. Erdőfoltok között, zölbe hajlanak a kaszát váró füves dombok. Ott, a dombok között, erdőfoltokban rendezkedik a 40. szétvert bolsevista hadsereg. Itt akarja megkísérelni a lehetetlent: hátha egérutat kaphat. Tűzérsei megfigyelőben vagyunk. Minden mozdulatukat jól látjuk.

Fiatal, második tényleges évét szolgáló hadapródormester, Molnár Sándor az osztály itteni feldegrítő tisztje. Dombhajlatban állunk. Ő csak figyelni műszereivel a tájat. Hihetetlen hatalom: ezek élete-halála van most ennek a fiatal fiúnak a kezében. A felvonulásban lévő, kitörésre készülő ellenség nem is sejtji: percei meg vannak számolva.

Molnár Sándor gyorsan számol, méri a helyzetet. És jelent. Néhány pillanat múlva fejünk fölött átzúg és becsapódik az első meszszehordó honvédágyú lövedéke. Oszlopban menetelő oroszok közé vág

Nagy kapkodás, fejveszettség következik. Most még pontosabb lövelemekkel dolgozik a megfigyelő. Ujabb lövés, újabb telitalálat. Aztán teljes erővel „tánca” lendül a „bál”. Most a Selley; most a Lánca; most meg a Galántay-üteg lö.

Minden becsapódás „ül.”

A „hangversenybe” a német tűzérsei is bekapcsolódik. Pergőtűz. Eszeveszett kapkodás, zűrzavar keletkezik a kitöréshez készülő oroszok sorában. Vágtató lovasság, felvonuló fogatolt tűzérseg, gépesített, harcokocsikkal megerősített alakulatok és gyalogság egyaránt elvesztette a fejét. És nélkül rohannak egyik erdőfoltból a másikba.

Még egy kísérletet tesz az orosz hadvezetés. A jobbra elterülő nagyobb erdősegre támaszkodva, a szomszédos falvakat megszállva tartó csapatait igyekszik rendben felvonultatni. Azt hiszi, fedett helyen, rejtve mozog. Molnár

hadapród szeme és műszere azonban erről a magaslatról oda is jól belát. Ujabb jelentés. Ujabb belövés, majd teljes erővel „tűzrekapszol” a példás összhangban működő magyar és német tűzérseg.

Itt már a németek legújabb, titokzatos fegyvere, a „halál orgonája” is belezúg az erdőbe.

Hangja nyomán félelmetesen, éhes sakálcordához hasonlóan felüvölt a táj, reszket, remeg a föld. Az ellenséges oldalon csupa füst, láng és portenger minden.

Húsz perc sem telik el: a kitörésre készült erőket semmi sem tarthatja többé össze. Ebben kétségtelenül alkalmas pillanatban szólal meg másfél-két kilométer távolságból a haditudósító század egyik bomlasztó rajának nagyteljesítményű hangszórója:

— Céltalan a küzdelem, oroszok! Adjátok meg magatokat!

Hozzáfutnak az első foglyok. Majd hadifogoly áll a mikrofon elé s névvel üzeni társainak:

— Gyertek! Társatok X. Y. beszél! Ne féljétek! A magyarok nem bántanak! Enni adnak, majd munkára küldenek! Ujabb békés szerszám: kasza, kapu, ekeszarva kerül a kezetekbe. És földet kaptok. Magatoknak doigozhattok...

A tűzérseg pergőtűze elnémul. Szemtanúja voltam egy csatának, amelyet voltaképp a tűzérseg vi-vott meg. A tűzérsek kezdtek, a tűzérsek döntöttek el.

Gyalogságunk tisztogató munkára indul. Tízezer számra adják meg magukat a vörös katonák: tiszték, altiszték és legénység végeláthatatlan sorokban kanyarognak a gyűjtőtábor felé... Ezt a „szegletet” végérvényesen sikerült felszámolni. Molnár Sándor hadapródormester bátorságának és kiváló megfigyelőkészségének köszönhető, hogy néhány egészen könnyű sebesüléstől eltekintve, mindez veszteség nélkül sikerült.

A megfigyelőt és az ütegpáncsokokat kitüntetésre terjesztették fel.

HIREK

ÜGYELETES SZOLGÁLAT UJVIDÉKEN augusztus 8-tól 15-ig.

Ügyeletes orvos: Dr. Halász László, Rákóczi Ferenc utca 25 sz., telefon 28—48. Ügyeletes gyógyszerárak: Alargits Szvetozár, Deák Ferenc tér 5 sz., telefon 25—81 és Ilin Dusán, Erzsébet tér 4. sz., telefon 24—45. Mentők és tűzoltók: Andrassy utca 12. sz., telefon 33—22.

««(IIII)»»»

— Olvasóink és hirdetőink figyelmébe. A szombat-vasárnapi kettős-ünnep miatt a Reggeli Újság eheti utolsó száma péntek este a szokásos időben jelenik meg. Kérjük olvasóinkat és hirdetőinket, hogy ezt a körülményt az esetleges hirdetések feladásánál sziveskedjenek figyelembe venni. Hirdetéseket erre a száma-ra péntek délig fogadunk el.

— A Kormányzó Úr vállalta egy vas megyei gazda tizenharmadik gyermekének keresztapaságát. A vas megyei Magyarlak községben Hercegh Imre gazdálkodó feleségének most született meg tizenharmadik gyermeke. Az újszülött keresztapaságát vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója vállalta. Az államfőt a keresztelésen a vas megyei főispán képviseli, ő is adja át a keresztelői ajándékot.

— Ujjafja szivarka kerül forgalomba. Az idei Nemzetközi Vásár alkalmából a magyar kir. Dohányjövédék az eddig csak megrendelésre gyártott Virginia szivarkát általános forgalomba bocsátja, Daru elnevezés alatt. A szivarka ára darabonként 15 fillér, nikotinsókkentett minőségben 30 darab 3.60 pengő. Ezzel kapcsolatban a Mirjam és a Théba szivarka gyártása megszűnik.

— Öngyilkos lett a lisszaboni volt jugoszláv követség titkára. Lisszabonból jelenti az OFI: Szerdán reggel holtan találták lakásán a volt jugoszláv követség titkárát, Trpkovics Mirkót és feleségét. Mindkettőjük fejébe revolvergolyó hatolt. A vizsgálat szerint öngyilkosok lettek. Tetűk oka ismeretlen.

— Az angolok előkészületeket tettek a Szezei-csatorna megsemmisítésére. Az amerikai lapok szerint Egyiptomban az angolok mindent megtettek arra, hogy az egyiptomi gyapotkészletek ne kerülhessenek a tengelycsapatok kezére. Mintegy 80 millió dollár értékű gyapotot fognak szükség esetén megsemmisíteni. A Szezei-csatornával kapcsolatban az a tervük, hogy a csatorna partjait felrobbantják és ezzel földcsuszamlást idéznek elő, ami által a csatorna használhatatlanná válik.

— Ujvidék városa 300.000 pengő kölcsönt vesz fel a városi alapokból. Ujvidék törvényhatósági bizottsága csütörtöki közgyűlésén elhatározta, hogy 300.000 pengő költséggel átalakítja a tőzsdé palotát a rendőrség céljaira. A 300.000 pengőt a városi alapokból veszik kölcsön, tekintve, hogy ott elég pénz áll rendelkezésre.

— Templomfosztogatások Győrben. A győri templomokban betöréseket észleltek. Az újvárosi templomból oltárterítőket loptak el, a bencéstemplomban pedig a sekrestye szekrényét törtek fel s onnan nagyobb mennyiségű pénzt vittek el. A rendőrség erőlyesen nyomoz.

Egy esztendeje főispán dr. apatini Fernbach Péter

Most egy esztendeje, hogy hivatalába lépett a felszabadult Újvidék magyar főispánja, dr. apatini Fernbach Péter. Valóban nem túlzás, ha megállapítjuk, hogy az újvidéki főispáni méltóságot súlyosabb és nehezebb viszonyok között még senki sem töltötte be. Történelmi idők óta élünk a történelmi fordulatok homlokterében áll Újvidék, a megnagyobbodott ország déli végvára.

A főispáni szék betöltése különleges munkavállalást, különleges feladatot, különleges áldozatkészséget kíván. Dr. apatini Fernbach Péter a keresztény, magyar honpolgár szent hitével, bizakodásával és odaadásával tölti be ezt a hivatást. Munkaközlését a lankadatlanszorgalom, abszolút igazságosság és jóindulat jellemzi. Róla valóban elmondhatjuk, hogy ajtaja mindenki előtt nyitva áll, az elmúlt esztendőben nem hangzott el előtte jogos kívánság, panasz, vagy sérelem, amely nála meghallgatásra ne talált volna.

Újvidék város törvényhatósági bizottsága a csütörtöki közgyűlésen meleg szeretettel ünnepelte dr. apatini Fernbach Pétert. A jókívánság ezuttal valóban a város egész közvéleményének óhaját fejezte ki és bizakodását főispánja további munkájára iránt hivatallalépésének első évfordulóján.

— Szabadkai balesetkrónika. Rudics Antal szabadka. munkást a villamos perronján rosszullett fogta el és eszméletlenül lezuhant a villamosról. Súlyos állapotban a kórházba szállították — Szalai Sándorné szabadkai asszony a padláslépcsőről leesett. Szintén a kórházba szállították.

Hol szórakozik a jó magyar?

— Hírek Kuláról. Dr. Csehy János főszolgabíró Overbászra, községi irnokká Vogt József verbászi lakost nevezte ki. — A dandár levante parancsnokság Czethoffer István és Palotay (Polich) József kúlai levante fiúkat határbiztosítási szolgálathelyettesítés közben tanúsított bátor és önfeláldozó magatartásukért dicséretben részesítette. — Teljintettel arra, hogy a lakosság körében a lakásviszonyokra vonatkozóan sok a helytelen eljárás, illetékes helyről tájékoztatóul és a további műhelytartás végett a következőket közlik: A 6740/1941. M. E. számú rendelet értelmében azt a lakást, melynek bérlete vagy egyéb jogcímen fennálló használatát felmondás útján vagy más okból megszüntik, bérbeadni, használatát más címen átengedni, vagy saját használatra venni csak akkor lehet, ha a főszolgabíró a bérbeadó vagy a használatát átengedőre jogosult személy kérelmére nyilatkozatot adott arról, hogy a lakást, vagy lakás céljára használt helyiséget a fenti rendelet alapján igénybevenni nem kívánja, illetőleg saját használatba vétel esetében megállapítja, hogy igénybevételnek nincs helye. Ha a főszolgabíró a kérelem előterjesztésétől számított 8 nap alatt az igénybevétel tárgyában nem nyilatkozik, úgy kell tekinteni, hogy az igénybevétel jogát gyakorolni nem kívánja. Mindenki tehát, akinél lakásürösítés van, mielőtt maga beköltözne, vagy újból bérbeadná, köteles ezt a szándékát a járási főszolgabírónak bejelenteni. A bejelentés elmulasztása esetén a legmagasabb kiszabható pénzbüntetés 8000 pengő.

A háború és családvédelem őseinknél

A magyarok honfoglalás előtti állapotáról ezt írja a névtelen jegyző: „A szkitiai nép igen bölcs és szelíd vala, a földet nem művelte és alig volt vétek között. Nem voltak ott mesterséggel épített házak, hanem csak nemezsből készült sátrak. Etelük hús, hal, tej és méz volt, gazdaságuk barmokban alott, nyestek és más állatok bőrével ruházkodtak. Az aranyat, ezüstöt és gyöngyöt ezek annyira vették, mint a követ, mivel azokat földjük folyóiban találták. Nem vágytak a máséra, mivel mind gazdagok voltak, lévén sok marhájuk és eleségük bőven. Paráznak nem voltak, hanem kiki megelégedett feleségével.”

A többnejűség nem csak, hogy nem volt szokásos a pogány magyarok között, hanem még ha idegen embernek volt is több neje azt is kigúnyolták érte. Emlékezzünk csak a bihari fejedeleme Marátra, aki a honfoglaló magyaroktól többnejűsége miatt a Mén nevet kapta, bizonyára inkább gúnyból, mint valami különös megtiszteltetésből.

A pogány magyaroknál a családi élet és a családi érzés nagy fejlettségére vall az is, hogy a családtagok megjelölésére szolgáló szavakban a világnak egyetlen nyelve sem olyan gazdag mint a magyar. Az ilyen fogalmak: bátyám, öcsém, néném, hugom, ipam napam, menyem, vöm, nászom, anygom, mostohám, melyek minden más nyelvben csak szóösszetételek vagy körülírások folytán fejezhetők ki. És éppen ezért, mert ezek a kifejezések egyetlenegy keresztény népnek a nyelvkinésében sincsenek meg, egészen bizonyos, hogy ezek a magyarok pogány korából maradt szavak s a pogány magyarok családi életére és erkölcsi viszonyaira vetnek világot.

De vajon mit csinálhattak az asszonyok és gyermekek a vándorlás ideje alatt? Biztosan tudjuk, hogy a honfoglaló magyarok családait is magukkal hozták: enélkül éppen úgy elvesztek volna a népek tengerében, mint pl. a normanok, kik fél Európát bebarangolták s egy-két nemzedék után anynyira beolvadtak abba a népbe, amelynél letelepedtek, hogy csupán az emlékezet maradt meg annak, hogy nekik külön nyelvük és erkölcsük voltak. De bizonyos az is, hogy azokban a nagy harcokban, melyeket a magyarok vívtak, nem lehettek jelen az asszonyok és gyermekek, mert rendkívül módon akadályozták volna a seregek mozgását. Tehát több mint valószínű, hogy mielőtt a magyarok hadjárata indultak, lehetőleg biztos helyen hagyták a családait. Fel is jegyezték a görög történeírók, hogy mikor a honfoglalók már a mai Magyarország területén jártak, otthonhagyott családjaikat az Etelközben, megtámadták a bolgárok. Erről a támadásról írja biborban született Konstantinus császár, hogy „elgondolhatni, milyen nagy volt a magyarok vesztesége, ha a győztes bolgárok közül húszezer lovas maradt a csatateren”. — Ha a magyarok húszezer lovas levághattak, akkor bizonyára tenkéntélyes számú harcos maradhatott otthon a család védelmére. Tehát rendszer lehetett az, hogy még a legnagyobb hadjáratok idején is gondoskodtak az otthonhagyott családok védelméről.

— Elveszett Újvidéken egy vásárlási könyv élelmiszerjegyekkel. Dognár Istvánné szegény újvidéki asszony elvesztette 35.962 számú vásárlási könyvét élelmiszerjegyekkel együtt. Kéri a becsületes megtalálót, juttassa el a könyvet Attília utca 11. sz. alá.

Ahol a szórakozásra szánt pénzzel segíthet is!

— Felhívás az ókéri tűzharcosokhoz. Az ókéri tűzharcos bajtársakat kérem, hogy a folyó hó 16-án, vasárnap délelőtt 8 órakor a községhezán megtartandó bajtársi megbeszélésen megjelenni sziveskedjenek. Az egyenruhás bajtársakat kérem, hogy egyenruhában jelenjenek meg. Az ügy fontosságára való tekintettel minden bajtársat elvárok. — Törzsvezető.

— Hírek Szenttamásról. A gabona feleslegeket Takács Sándor és Oláh Rókus a Futura bizományosai illetve a Hombár albizományosai veszik át minden levonás nélkül. A raktár a Gárvanszki-féle magtárban, az iroda a Milicevics házban van. — Az előjáróság felhívja a gazdálkodókat, hogy földjükön minél nagyobb területen termesszenek olajmagvakat. Különösen a repce termesztése ajánlatos, amelynek beváltási árát 68 pengőben állapították meg. — Felhívják mindazokat, akiket kenyérjegyekkel láttak el, hogy jegyüket azonnal érvényesítsék a Közellátási Hivatalban. Akik arattak és csépeltek, folyó évi kenyérjegyüket kötelesek bemutatni. — Tekintettel kötelesek bemutatni. — Tekintettel arra, hogy a deveseri dűlőben napirrenden vannak a mezőrendőri kihágások az előjáróság a legszigorúbban megtiltja a más trőlőjén vagy az utak mentén a legeltetést. A mezőrendőri utasítást kaptak, hogy a rendelkezés betartására szigorúan ügyeljenek.

— Háromszáz zsemlyét lopott, nyolchónapi börtönt kapott. Budapestről jelentik: Szabó Lajos többszörösen büntetett betörő az egyik budapesti utcán meglátott egy triciklit, amelyen zsemlyékkel telt kosár volt. Egy ideig vár, majd amikor látta, hogy a tricikli tulajdonosa nem jelentkezik, felült, elhajtott Baranyai Miklós pékhez és eladta a 300 zsemlyét. A rendőrség azonban hamarosan elfogta és tetéért most felett a bíróság előtt. A büntetőtanács rovott multjára való tekintettel nyolc hónapi börtönrre ítélte.

Hol van ez? a Polgári Magyar Daloskör anyja és csecsemővédelmi osztályának Margaréta eszjén

— Cziráky Imre — népművelési titkár. A kultuszminiszter Cziráky Imre becei alsóvárosi kántort az ismert bácskai író, vármegyei népművelési titkár nevezte ki Zombor székhellyel. Működési köre kiterjed Zombor város, valamint a dunamenti és a felsőbácskai járások területére. Cziráky kinevezése általános örömet és meglepetést keltett, mert a miniszter döntése áldozatos kisebbségi munka jutalmazása. Cziráky Imre józsu népies írássalval a volt jugoszláviai magyar kisebbség érdekében tanúsított áldozatos fáradozása Czirákyt a kisebbségi magyar élet egyik legkiválóbb értékévé emelte. Új beosztásában most már hivatászerűen szolgálja tovább népnek jobb boldogulását, amelynek meghurcoltatást és kockázatot vállaló éharcosa volt mindig.

— Templomfosztogatók rendőrkézen. Jászberényben az utóbbi időben több templomban feltörték és kifosztották a perselyeket. A rendőrség kinyomozta a tetteseket egy négytagú banda tagjai személyében. Valamennyiüket letartóztatták és átadták a bíróságnak. A banda tagjai között egy nő is van.

Nem véletlen szerencse

a szép fogisor. Ápolja helyesen fogait s akkor egészségesek és szépek maradnak.

Chlorodont
fogpaszta

— Péterrévei hírek. Akik a mai napig kenyérgabonalapot nem váltottak, azok most már csak kenyérgyertyát kaphatnak. — Akiknek nincsen elegendő vetni való búzájuk, árpájuk, augusztus 15-től igényelhetnek a közellátási hivatalban. Az igénylés alkalmával szükséges a kiosztási könyvecské. A vetőmagot kizárólag a Hombár bizományostól lehet megvásárolni.

— Ideges, lehangolt, étvágytalan, eldugult embereknél a jógóta bevált természetes »Ferenc József« keserűviz gyorsan megszabadítja a beleket az ott felhalmozódott erjedő és rothadó anyagoktól és az emésztő szervek további működését is igen kedvezően befolyásolja. Kérdezze meg orvosát!

— Munkát, alkalmazást kaphatnak. A Magyar Királyi Állami Munkaközvetítő Hivatalnál, Vak Bottván u. 2 (volt munkásbörze épület). Férfiak: 1 rövid és divatárú kereskedő vidékre, 1 kovács helyben és 1 vidékre, 1 fémestereglyes vidékre, 1 épület asztalos helyben, 1 bognár Szegedre, 1 kocsifényező Gyöngyösré, 2 könyvkötő Szegedre, 1 kőműves helyben, 1 kéményseprő helyben, 5 vászonszővőtakács Szegedre, 2 üveges vidékre, 5 napszámos helyben, 2 kocsi helyben. — Nők: 1 magyar-német levelező Zomborba, 2 szakácsnő vidékre, 2 mindenfőzőnő vidékre, 3 mindenfőzőnő helyben. — Tanoncok: 1 varróhelyben. Helyben: 1 kovács, 1 hangszerész, 1 asztalos, 1 fűszerkereskedő. Vidékre: 1 kovács, 1 kelmefestő, 1 szabó, 1 szobafestő.

szombaton, 15-én a Park Hotel kerthelyiségében

— Obecsei hírek. Cziráky Imre lemondása folytán megüresedett az alsóvárosi katolikus kántori állás. Az alsóvárosi hitközség képviselőtestülete gyhangulag Török Ferenc Bácsgyulaférvai kántort hívta meg. Az új kántor obecsei születésű. A bácsbányai árvaközpont elnöke Cziráky helyére kinevezte a társulat jegyző-pénztárosává. — A tanonciskolák felügyelőbizottsága, dr. Flojhár Tivadar tanügyi segédtitkár elnökelete alatt megtartott ülésén megválasztotta az iskola tantestületét: igazgató Páthy Ferenc, óraadó tanerők: Borsányi Béni, Kiss János és Verend József gimnáziumi tanárok, Beretka János, Durányik György, Erdős Sándor, Gadányi János, Kelemen László, Kőszeghy István, Bíró János, Petri Béla, Szaniszló Elemér és Tokoss József tanítók, hitoktatók: Greguss Tamás r.k. káplán, Kolarov Demeter g.k. plébános.

— A VILÁG LEGFINOMABB MÉRLEGEVEL A SZEMPILLA SÚLYÁT IS MEG LEHET ÁLLAPÍTANI. Németországban sikerült olyan finom szerkezetű mérleget előállítani, amely külső behatásokra nem érzékenyebb a közönséges mérlegnél. Ez az úgynevezett Bartsch-féle finom mérleg annyira érzékeny, hogy kétszázszázrész milligram mérésére alkalmas. A mérleg segítségével megállapították a szempilla súlyát is, amely 0.2 milligram, továbbá egy közepes légy lábszárának súlyát amely 0.3 milligram, egy szűnyog láb súlyát 0.03 mg. Lemérték továbbá, hogy egy cm hosszú és 1 mm széles ceruzavonás 0.002 mg. 1 cm. pókhálófonál 0.006 mg. és a napsugárnak egy négyzetcentiméter területre gyakorolt nyomása 0.0001 mg.

— **Hírek Kuláról.** Nagy érdeklődés mellett tartotta meg vasárnap, f. hó 9-én, vitéz Barlay János ny. vezérőrnagy, vármegyei vitézi székkapitány nemzetvédelmi előadását, a Katolikus Ház udvarán. Az ünnepélyes aktust szent mise előzte meg, melyen a társadalmi egyesületek testületileg vettek részt. Utána felsorakoztak az ünnepélyesen feldíszített udvaron, ahol azután dr. Csehy János járási főszolgabíró üdvözölte a magas vendéget. Vitéz Barlay vezérőrnagy jól felépített, mélyen szánót beszéde nagy hatással volt a jelenlévőkre. Beszéde folyamán részletesen ismertette a nemzetvédelemmel kapcsolatos tudnivalókat, és több ízben kitért a szentistváni gondolat ismertetésére is. Nagy lelkesedéssel fogadott szavai után, Palotay Simon. járási vitézi hadnagy Kula köszönetét tolmácsolta. Itt említjük még meg, hogy vitéz Barlay vezérőrnagy a legnagyobb elismerés hangján nyilatkozott a kulai nemzetvédelem megszervezéséről. Ezután a jelenlévők elénekelték a Himnuszt, majd a Tűzharcosok, Turáni Vadászok, Cserkészek és Leventék díszfelvonulása következett. Ezzel be is fejeződött az ünnepi műsor.

— **UJVIDÉKI KONGREGANISTÁK FIGYELMÉBE!** Folyó hó 15-én Nagyboldogasszony napján, szombaton az Ujvidéki Női Mária Kongregáció reggel a 7 órai szentmise alatt közös szentáldozást végez és mise után a felajánlást megújítja. Kérjük és elvárjuk minden kongreganista Testvérünket, hogy ezen közös szentáldozáson résztvegyen és fogadalomtételét megújítsa. — Előjáróság.

— **HÚSZ ÉVIG HORDTA A GRÁNÁTSZILÁNKOT A SZIVÉBEN** James Cox St. Gudeaux-i lakos 20 évig hordott a szivében egy gránátszilánkot anélkül, hogy a legcsekélyebb fájdalom lett volna, vagy egyáltalában tudomása lett volna jelenlétéről. Az elmúlt évben azonban szivbántalmakat érzett és a röntgenátvilágítás során nagy meglepetéssel állapították meg az orvosok, hogy gránátszilánk van a szivében. Megoperálták s a súlyos operáció után kiderült, hogy két és fél centiméteres vasdarabot hordott James Cox a szivében. Az operáció kitűnően sikerült.

Hol kapható Budapesten a Reggeli Újság?

Nyugati p. u. II. (II. o. folyosó)
Keleti p. u. II. (II. o. folyosó)
Keleti p. u. III. (perron)
Teréz krt. 15
Múzeum krt. 1
Hungária-szálló
Szt. Gellért-tér BSZKRT várócs.
Erzsébet krt. 39
Rákóczi-út 21
Erzsébet krt. 1
József krt. 50
Belenföld p. u.

KÖZGAZDASÁG

Hogyan kell a bércsésplők árpafölöslegének beszoállítására körül eljárni?

A KÖZELLÁTÁSÜGYI MINISZTER KÖRRENDELETE
A KORMANYBIZTOSOKHOZ

Mint ismeretes, az idei termésrendelet a Hombárba való beszoállítás szempontjából az árpatermésnek 22 százalékát írja elő, az arató- és csésplőrészt pedig szabadon hagyja, hogy az itt foglalkoztatott munkások az állataik részére szükséges abraktakarmány-járandóságukat ilyen módon biztosíthassák. A bércsésplőgépek tulajdonosának keresete legtöbb esetben nagyobb a saját állatállományának abraktakarmány-szükségleténél. Ez a körülmény tette szükségessé, hogy

a közellátási miniszter különleges intézkedéseket tegyen e tekintetben

és ezt körrendelet alakjában közzölje a közellátási biztosokkal. A közellátási miniszter azt az utasítást adta ki, hogy a bércsésplőtulajdonosok a gépkeresetnek azt a részét, amely — az etető, gépész és fűtő csésplőrészének kiadása után — állatállományuk évi takarmány-szükségletén felül feleslegként mutatkozik, ajánlják fel a Hombárnak megvételre. A Hombárnak ilyen módon az eladott árpafelesleg mennyiségét a községi előjáróságok (városokban a polgármesterek)

az árpacséplés befejezésétől számított 15 napon belül bejelenteni tartoznak a közellátási kormánybiztosokhoz.

Ezzel kapcsolatban felmerült a kérdés, hogy abban az esetben, ha az aratórészt keresztekben (nem a gépnél szemesen) adták ki, mi-

lyen mennyiség alapulvételével kell a beszoállítandó 22, illetve 30 százalékot kiadni?

A közellátási miniszter körrendeletében erre a kérdésre is megadta a választ. Mivel a vonatkozó rendelet a teljes árpatermés és a teljes zabtermés után állapítja meg a beszoállítandó mennyiségeket, ennélfogva, ha a termésből keresztekben körülbelül 10 százalékot a cséplés előtt elvisznek, akkor a kicséplést mennyiséghez az elvitt 10 százalékot előbb hozzá kell adni és az így kapott összegnek kell árpánál 22, zabnál pedig 30 százalékát beszoállításra előírni.

Ugyancsak felmerült az a kérdés is, hogy zabból, ha tulajdonosa maga aratta le, vagy pénzért arattatta le, be kell szolgáltatni a 30 százalékot és a csésplőrészen felül az aratórészt meg megfelelő mennyiséget is? Felelet:

az aratórész megállapításánál az illetékes vármegyei munkabérmegállapító bizottság érvényes határozata az irányadó.

Ennélfogva, ha valaki pénzért vagy a fennálló határozattól eltérő megállapodás alapján, vagy saját maga, esetleg géppel aratott, aratórész címén minden esetben beszoállítani tartozik annyit, amennyit a munkabérmegállapító bizottság a kérdéses területre aratórészt megállapított. Ez általánosságban kerekén 10 százalékot tesz ki.

««(IIII)»»»

Mit főzzünk, hogy főzzünk?

Háztartási tanácsadó

Tököt vagy uborkát készítsünk el töltve. Lehámozzuk a gyenge tököt, vagy a salátának való uborkát. Két végét levágjuk, kifúrjuk és a magját egy kalarabévájával kiszedjük. Töltjük gombás, rizses töltelékkel. Kevés vízben puhára pároljuk. Vigyázzunk, hogy szét ne főljön. Körülbelül 8 percig főzzük. A tököt káposztában, az uborkát savanykás mártással tálaljuk. A tök mellé készíthetünk még izletes paradicsommártást is.

Zöldpaprika, paradicsom. Ebből a két zöldségből szintén sok ismert egytálétel lehet készíteni. Például: töltött paprika, töltött paradicsom, lecsó, tarhonyás lecsó stb. Ezeknél arra hívjuk fel a figyelmet, hogy a töltött paprikát szintén gombás rizzsel készítsék, vagyis azzal töltsék.

Burgonyából megint sokféle ételt készíthetünk. Például: rakott burgonya, paprikás burgonya kolbásszal, tojásos burgonya, töltött burgonya. A töltött burgonyánál a töltelékét barátparizerből vagy barátkolbászból készítsük, mit kevés tejjel lelatítottunk. Az elkészítés a következőképpen történik: Egyenlő nagyságú burgonyákat meghámozzunk és kivágjuk kalarabévájával, töljük az előbb említett töltelékkel, tálba rakjuk, kevés tejjel meglocsoljuk és sütőben puhára pároljuk.

Gomba. Minden töltött, vagy rakott zöldségtől a húst helyette

síthetjük gombával. Önálló egytálétel a gombásmetélt paradicsommártással. Elkészítése a következőképpen történik: Gyúrt tésztát vastag metélre vágva sós vízben kifőzzük és kevés zsírra szedjük. Készítünk petrezselymes párolt gombát és egy izletes paradicsommártást. Soronként egy tálba lerakjuk, egy sor tésztát, köztük párolt gomba, utána megint tésztát és ezeket körüllocsoljuk az izletes paradicsommártással.

(Folytatjuk)

««(IIII)»»»

Augusztus 19-én vásár lesz Topolyán. A harmadik országos topolyai kirakodó és állatvásárt augusztus 19-én tartják meg. A vásárra vétsmentes helyekről, szabályszerű járatlevéllel mindenféle jószág felhajtható.

Felhívás az ujvidéki fűszer- és vegyeskereskedőkhöz. A Közellátási Hivatal felhívja a cukor, liszt és petróleum kiskereskedőket, hogy az elszámolást a jövőben csak úgy fogadják el, ha minden elszámolási lapra 100—100 drb. szelvényt ragasztanak fel. Tekintettel arra, a szigorú miniszteri utasításra, hogy pontosan csak az elszámolt mennyiséget utalhatja ki a hivatal és a nagykereskedő pedig a porlás miatt nem adhat ki töredék mennyiséget, felhívjuk a kereskedőket, hogy a jövőben lehetőleg csak (25, 50, 75, 100) ke-rek mennyiséggel számoljanak el.

Hírek

a világ közellátásáról

ARGENTINA:

Az argentin földművelésügyi miniszter bejelentette, hogy a kormány az üzemanyagelosztást államilag akarja szabályozni.

NAGYBRITANNIA:

Az angol földművelésügyi miniszter a szigetvilág ellátásának biztosítására elrendelte, hogy Angliában és főleg Skóciában 2 millió hold terjedelmű legelőt fel kell szántani. E legelőkön eddig a híres angol juhok találtak ellátást.

A londoni rádió felhívta az utazóközönséget, hogy az üzemanyaggal való takarékoskodás céljából a legmesszebbmenően kerülje a vasúti utazásokat.

DÁNIA:

Dániában kísérletek folynak a gyümölcs tartósságának megővására. Ugyanezt a célt óhajtják elérni, amit a vaj, a sertészsír, a tojás konzerválása terén elértek s ami a dán élelmiszeriparnak jó hírét meg-alapozta.

A belga lakosság gyümölcsest és főzellekkel való ellátása érdekében az egész országot termelő és eladó-körzetekre osztják be. Minden termelő köteles saját szükségletén felül egész termését a gyűjtőhelyen beszoállítani vagy valamelyik konzervgyárnak eladni.

FRANCIAORSZÁG:

Franciaországban az idei termésre vonatkozóan új gabonaárakat állapítottak meg. Métermérsánsként az árak a következők: búza 375 fr, rozs 306 fr, árpa 285—290—302 fr és zab 263—269 fr. Ezenkívül külön prémiumokat fizetnek az idejekorán beszoállított búza után.

Amióta Franciaországban, különösen Párisban nagy a húshiány, erősen megnövekedett a csigafogyasztás. A csigafogyasztás olyan nagy arányokat öltött, hogy az ma már virágzó iparágak tekinthető.

A franciaországi létfenntartási költségek 1939 augusztushoz viszonyítva 60 százalékkal emelkedtek. Ha pedig az élelmiszerárakhoz a gyümölcs- és főzellek árát is hozzászámítjuk, úgy azok 155—180 százalékos áremelkedést mutatnak.

Algír mind nagyobb szerepet játszik Franciaország ellátásában. Ez idén áprilisban összesen 281.538 q különböző élelmiszercikket hoztak be Algírból, májusban pedig ez a szám 326.653 q-ra emelkedett. A májusban behozott mennyiség főleg zöldfőzellekre vonatkozik.

NÉMETBIRODALOM:

Most lezárult ócskaruhagyújtás a következő eredménnyel zárult: férföltözetben 5,680.145 darabot, nőföltözetben 4,413.743 darabot s a különböző fehérműekkel összesen 51 ezer 567.400 kg-nyi gyapjú és szövetyanyagot szolgáltatottak be.

SVÁJC:

Megszűnt az egész ország területét behálózó „svájci sajtunió” és helyébe egy hadigazdaságilag működő szindikátus lépett. A szövetségi hadiellátási hivatal közlése szerint augusztus és szeptember hónapokban a fejenkénti húsadag 1 kg. Június hónapban a húsfejadag heti 1 font volt. Júliusban már lényegesen le-szoállították a fejadagot, a legújabb intézkedés pedig tovább csökkentette A zsirfejadagot 50 grammra szál-lították le, ezzel szemben felemelték a sajtfejadagot 200 grammra. A főzellek- és gyümölcskereskedelem üzését megfelelő árusítási jegyhez kötötték.

A kenyér árának 5 cmts-mal való felemelésével kapcsolatosan mozgalom indult meg ezen szociális terhet jelentő rendelkezés megváltoztatása érdekében.

BECHSTEIN
BÖSENDORFER
FÖRSTER
GROTRIAN-
STEINWEG

zongoragyárak vezérképviselete

MUSICA R. T.
BUDAPEST, VII. Erzsébet körút 43.

Az újvidéki színházi iroda jelenti:

Csütörtök este filléres helyárrakkal színrekerül a nagy sikert aratott Mánás Miska táncos nagyoperett 3 felvonásban a bemutató előadás szereplőinek a felléptével. Helyárrak: 42 fillértől 2 pengőig.

Pénteken este színrekerül általános közkívánatra a legkedvesebb magyar zenéjű nagyoperett filléres helyárrakkal az **Eltörött a hegedűm** a premier szereposztásában. Helyárrak: 42 fillértől 2 pengőig.

Szombaton délután és este mutatja be a társulat Mari Devellis olasz vígjátékíró operettjűdonságát, mely az Andrassy-úti Színházban több mint 150-szer került színre, címe: **Viharos szerelem**. A Viharos szerelem főszerepeit: Pogány Margit, Vihari Hédy, Kovács Anna, Mojzes Mária, Csonka Endre, Soós Lajos, Deák Ferenc, Bánó Mihály játsszák. A **Viharos szerelem** szombati előadásai bérletben kerülnek színre.

Vasárnap délután és este tartja utolsó előadását a társulat. Színrekerül Kálmán Imre világhírű nagyoperettje a **Cigányprimás** Galetta Ferenc igazgató felléptével. Hálás szerepeket játszanak Pogány Margit, S. Hargittai Ilona, Kovács Anna, Tunyoghy Péter, Csonka Endre, Deák Ferenc, Soós Lajos, H. Gábor Pál és még sokan mások. A **Cigányprimás** vasárnapi előadásai bérletben kerülnek színre.

Az igazgatóság felkéri a m. t. bérlelőket, hogy szelvényeit tekintettel az utolsó előadásokra, váltsa be. Utolsó előadások! Búcsú előadások!

ZENE FILM SZÍNHÁZ MŰVELŐDÉS MŰVESZET IRODALOM

Október elején kezdődik az őszi színházi szezon Újvidéken

VITÉZ ZEMPLÉNI ZOLTÁN KECSKEMÉTI SZINIGAZGATÓ TÁRSULATA JÖN ÚJVIDÉKRE

Az elmúlt év őszen Újvidék városa nagyon nélkülözte a színházát. Ez a körülmény készítette dr. vitéz Nagy Miklós polgármestert, hogy már idejében biztosítson szintársulatot a városnak. Az erre vonatkozó tárgyalások vezetésével Palos Károly dr. kulturális tanácsnokot bízta meg, aki több igazgatóval tárgyalt.

Az ajánlatok közül a legmegfelelőbbnek vitéz Zempléni Zoltánét tartotta, aki társulatával Kecskeméten és Szolnokon játszik. Így harmadik városként Újvidék kapcsolódik be vitéz Zempléni Zoltán együttesébe. Az előzetes tárgyalások alapján vitéz Zempléni Zoltán színigazgató Újvidékre jött és itt dr. vitéz Nagy Miklós polgármesterrel végleges megállapodást kötött. Eszerint vitéz Zempléni társu-

lata ősszel és tavasszal 2-2 hónapot töltene Újvidéken.

Az őszi szezon október első felében, a tavaszi prilisban kezdődne. Vitéz Zempléni Zoltán kötelezettséget vállalt arra vonatkozóan, hogy együttműködik vitéz Bánky Róberttel, az Új Magyar Színház igazgatójával. Vitéz Bánky együttesének szabad tagjai ugyanis esetről-esetre Újvidéken vendégszerepelnének, sőt esetleg egyes darabokát teljesen a budapesti Új Magyar Színház tagjai adnak elő Újvidéken. Így oly magas művészi színvonalú előadások lesznek városunkban, amelyek teljes mértékben kielégítik Újvidék közönségét. A megállapodás aláírásánál jelen volt a beteg vitéz Bánky Róbert helyett fivére Bánky Elemér, az Új Magyar Színház helyettes igazgatója is.

Szeptember 12-én a szombathelyi MÁV Haladás dalköre templomi hangversenyt rendez Újvidéken

Magyarország egyik legjobb dalárdaja a szombathelyi MÁV Haladás. Kormányzódíjas dalköre, szeptember 13-án Kulára érkezik az országzászlóavatásra. Azt az alkalmat felhasználja Újvidék városa is, hogy megismerkedjen a kiváló énekegyüttesrel. Az eddigi tervek szerint a szombathelyi dalkör szeptember 12-én, szombaton este Újvidéken vendégszerepelne templomi hangverseny keretében. A hetventagú

férfikar vendégszereplése nagy élményt jelent Újvidék közönségének.

A szombathelyi MÁV Haladás dalkör tagjai a szombathelyi vasúti műhely munkásaiból és tisztviselőiből alakult. Nagy sikereket ért el nemcsak Magyarországon, hanem külföldön is, így elsősorban Németországban és Bulgáriában. Újvidéki vendégszereplése ilyen módon komoly zenei esemény lesz városunknak.

Beiratkozások az elemi iskolába

HIRDETMÉNY

A nyilvános népiskolai beírások idejét az összes elemi iskolákban szeptember 1-én, 2-án, 3-án délelőtt 8-12 óra közötti időpontban állapítom meg.

Felhívom a szülőket és gondviselőket, hogy nyilvános népiskolába be kell írni minden iskolaköteles korban lévő 6-15 éves gyermeket, tekintet nélkül testi, vagy szellemi fogyatkozásra, egészségi állapotára és arra, hogy gondviselője házi oktatásban kívánja-e részesíteni, továbbá azt is, aki az előző tanévben nyilvános iskolába járás alól felmentést nyert, vagy akit a népiskolából kizártak.

A népiskola I. osztályába csak azt a gyermeket lehet beírni, aki 6. életévét az iskolai év kezdetét követően megelégedő, június hó 30-ig betöltötte. De indokolt esetekben a Népiskola helyi hatósága engedélyt adhat olyan gyermek felvételére is, aki 6. életévét az iskolai év első naptári hónapjának, vagyis szeptember havának 15-ik napjáig tölti be. Ily engedély megadásához hatósági, orvosi bizonyítvány szükséges.

Figyelmeztetem a szülőket és gondviselőket, hogy a beiratás elmulasztása kihágás és az 1940. évi XX. tc., illetve ezt végrehajtó 26.000/1941 V. K. M. sz. rendeletben megszabott szigorú büntetést von maga után.

Újvidék, 1942. évi augusztus hó 14. vitéz dr. Nagy Miklós s. k. polgármester

TEMERINBEN

hirdetéseket a Reggeli Újság részére Schömerer József vesz fel

— Az átkozott zsidók tették ezt, kiáltá a tömeg, azok gyilkolták meg e szegény fiút! Kiszopták vére! Nézzetek csak, az öreg görög nőnek van igaza! Egyetlen sepp vére sínes a fiúnak, fehér, mint a márvány!

— Bosszú! ordítá rikácsolva az agg Leda, kit örültség kerülgetett dühbe s kétségbeesésében, halál a gyilkosokra! Mattosom halva fekszik!

— Vízbe akarták dobni, hogy eltöröljék bűnük nyomait, hangzott a tömegben, a zsidók voltak! Azok fosztották meg fiút véreét!

— Vigyétek fel, kiálták mások, vigyétek a kapuhoz, vigyétek az öregre! Hozzatok fákyákat! Tegyétek hordágyra, ha csak deszka lesz is! Itt nem maradhat!

Igy kiabált a tömeg összevissza, míg az agg Leda kezeit tördelte, a körülállókat bosszúra tüzelte s kivált a nőket ingerelte s háborította fel végképpen kétségbeesésével, mert ezekre kebellázító hatást gyakorolt a fiú halála.

Egyes férfiak fákyákkal siettek elő, a Kos-utca felső részéről, mások hosszú széles deszkát hoztak, mert hordágyat már nem találhattak s keríthettek elő sehol, éjfélt már rég elmúlt.

Míg egyes emberek a deszkára emelték a fiú testét, mások fákyákkal közeledtek a fák mellett.

Hirtelen elhangzott e kiáltás:

— Ide jertek, ide! megfogtuk!

Pegény

(174)

Írta: Brühl G.

— Mi az? Mi van ott? kiáltották mások, s két fákyavívó el-sietett a fák alá ama helyre, melyről a kiáltás hallatszott.

— Itt vannak! Megfogtuk! Ide bújtok el, amikor megtaláltuk a holt fiút, hangzott most, hiszen itt vannak a zsidók! Fogjátok meg, itt akartak elbújni! Ók hurcolták ide a fiút, s szopták ki véreét! Itt vannak az átkozott zsidók, a gyilkosok! Egy vén ember s leánya!

— Igen, ezek azok, zsidók ezek, kiálták mások, egy fehér szakállú vén zsidó és büntársnője!

— Fogjátok meg! Le velük! ordíták ekkor, s száz meg száz kar fenyegetőzött, míg valamennyien oda tolongtak, ahol dühöngő nép közepette egy csaknem egészen kopasz fejű s hosszú fehér szakállú agg férfi állt, kaftánját, nagy barna köppenyét részben már letépték róla a dühöngők.

Mellette pedig karjába fogozva s a fenyegető tömeget kínos féle-

lemmel nézve egy hosszú fekete hajú, fehér arcszínű s nagy sötét szemű leány állt.

Szulejka volt az, ki az égő sátorból menekülve, most hirtelen ott látta magát a dühöngő néptömeg közepette, amely ingerülten ragadta meg őket.

Első pillanatban nem értette, nem is tudta elképzelni, mit akarnak a dühöngő alakok.

Míg agg kíséreléssel sikerült a lángok közül egy földalatti folyosón megmenekülnie, mely a sátorból a part közelébe vezetett, s midőn már szíve újongott örömeiben hogy valahára szerencsésen kivergődött minden veszélyből, agg kíséreléssel elinult volt a part mentében s midőn észrevette a sok embert, a fák közé rejtőzött.

De ekkor megtalálta őket egy vén török, arcaikra nézett és zsidóknak kiabálta ki.

Ámde ez egyetlen szó elég volt arra, hogy tekintve a meggyilkolva talált fiút, azonnal rájuk uszit-

sa az egész dühöngő tömeget, mely ki sem kérdezve, meg sem hallgatva a két szegény üldözöttet, meg sem gondolva, hogy csak ártatlanok lehetnek s csupán véletlenül vannak ott, kivétel nélkül ama meggyőződéstől volt áthatva, hogy a tetteseket a bűn színhelyén találták s e vélelemben mindinkább megerősíté őket az a körülmény, hogy az aggyastván, mint Szulejka is, külsejükről ítélve, nem látszottak törököknek, hanem inkább zsidóknak.

— El vagyunk veszve, susogá Szulejka agg kísérelésként, ó hadd mondja meg ez embereknek, hogy nem vagyunk zsidók!

— Verjétek agyon! kiáltá néhány nő, kik odatolakodtak, hogy lássák a zsidókat, miért tétováztok még? Le az átkozott zsidókkal!

— El kell jönnök az őrségre! kiálták mások.

A gyermek testét a deszkára tették, négy erős ember vállára vette. Két fákyavívó előre ment.

A jajgató s szivrázólag ordító Leda kezeit tördelve ment, körülveve görög férfiakról s nőktől, kik vele együtt siránkoztak, majd átkozódtak s bosszúért kiabáltak.

— Ó, engedd kijelentünk, hogy nem vagyunk zsidók, kéré Szulejka kísérelésként.

(Folytatjuk)

Tamás Lajos vezeti a vasárnapi UAC-TC serlegdöntőt

Őszi NB-csapatával áll ki vasárnap Temerin ellen az UAC

Vasárnap délután 6 órakor játszik le Ujvidéken az UAC-pályán a TTC-UAC serlegdöntőt. A TTC, Temerinből érkező hírek szerint, komolyan készül a vasárnapi találkozóra, a kiváló együttes szeretne jobb eredményt elérni Ujvidéken, mint vasárnap Temerinben. Az UAC is szorgalmas edzéssel töltötte a hetet, a csapat a TTC elleni mérkőzéssel ugyanis egyúttal a Gamma elleni mérkőzésre is, az NB őszi rajtjára is készül. Mivel vasárnap már új kapus véd az UAC-ban, a serlegdöntőn a közönség már a teljes kék-fehér NB-csapatot ismerheti meg. Változás mindössze annyiban történhet meg, hogy az UAC vezetőjének, ha

sikerül hazahozni Popescut, akkor ő játszik majd a csapatban.

A mérkőzést Tamás Lajos, a Délvidék játékvezetőinek legjobbjika vezeti. Az UAC vasárnapi felállítása (kérdőjel kapussal) valószínűleg a következő lesz:

? — Csillag, Avar — Fehér, Mária, Zsoldos — Mézes, Raáb, Pálfi, Badics, Welker.

A TTC ugyanazzal a csapattal áll ki, mint Temerinben. Az UAC ma, pénteken könnyű edzést tart még s amennyiben Szuszedzky Jánosnak nem sikerülne valamelyik budapesti csapatot lekötni szombat, akkor Nagybaldogasszony napját pihenéssel tölti el.

Rákóczi filmszínház

Augusztus 15-től 23-ig

Grandiózus magyar film!

A magyar filmgyártás remeke!

JELMEZ - BÁL

Főszereplők: Szörényi Éva, Taray Ida, Ajtay Andor, Bilcsi T., Greguss Z., Mihályffy B.

Augusztus 14-én 9:1 órakor nagy díszelőadás sajtóbemutatóval.

NEMZETKÖZI SPORHÉT SIÓFOKON

augusztus 26-tól—szeptember 8-ig

Siófok a Balaton egyik legkedveltebb nyaralóhelye, az idén is pompás szórakozást nyújtott az üdülni vágyók ezreinek. Az idei nyáron a visszatért Délvidékről is igen sokan nyaraltak Siófokon, élvezték vizének üdítő erejét, a kiváló kiránduló alkalmat és a sokféle egyéb szórakozási lehetőségeket. A kitűnően sikerült nyári évadot, nagyszabású sportesemény tarkítja, ugyanis

augusztus 26-án kezdődik és szeptember 8-ig tart a nemzetközi sporthét.

A sporthét keretében lovasmérkőzések lesznek, azonkívül nemzetközi galamblovó versenyek és országos bajnokság agyag- és élőgalambra. Az előkelő közönség, a mágnesvilág jóformán teljes számban résztvesz ezeken a versenyeken.

Lesz teniszverseny is, azonkívül vitorlás- és evezősverseny, úszóverseny és vízipóló.

Az Ujvidéki Alosztály felhívása Valamennyi egyesületünknek!

Az MLSz Ujvidéki Alosztálya vasárnap, augusztus 16-án délelőtt 11 órai kezdettel a Kereskedő Otthon (Levente-utca 1) irodájában értekezletet tart az 1942—43. évi bajnokság összes kérdéseinek megbeszélésére.

Kérjük t. Címet, hogy erre az értekezletre szíveskedjék feltétlenül elküldeni az egyesületnek legalább egy meghatalmazottját, hogy az értekezletet az összes érdekelt felek meghallgatása után hozza határozatait s elejét vegyük későbbi panaszkodásnak.

Szebb jövőt!

Blazsek Ferenc
elnök.

Rövid sport hírek

A magyar—svéd nemzetközi teniszviadalon nyolc mérkőzést játszottak a versenyzők, Európa Kupa mintára, de megtoldva egy vegyespárossal és női eggyessel.

A leventebajnoki címért kilenc hadtest válogatott levente atlétái küzdenek szombaton és vasárnap Budapesten.

Képes József, a DiMÁVAG volt kitűnő atlétája a keleti hadszíntéren hősi halált halt.

Belgrádi sporteredmények. — BSK—1913 SK 2:1 (1:0). A BSK ezzel a győzelmével behozta az 1913 SK pontelonyét, úgyhogy egyforma esélyei vannak a bajnokságra. Belgrád katonai válogatottja—Zimonyi válogatott 5:2 (4:1).

A Zágrábban megrendezett horvát—szlovák úszóversenyt Horvátország válogatottja nyerte 62:31 arányban. A vízilabdamerkőzés Dubrovnik válogatottja nyerte Pozsony válogatottjával szemben 4:3 arányban. — A Gragyanszki az eszéki Hajdukkal mérkőzött vasárnap és 5:1 (1:0) arányban győzött.

A Szegedi VSE ifjúsági csapata nagy meglepetésre 2:1 (2:1) arányú győzelmet aratott a budapesti Törökvs ifjúsági csapata fölött az országos ifjúsági bajnokság elődöntőmérkőzésén.

Magyarország 10.000 méteres gyaloglóbajnokságát szombaton délelőtt 10 órakor rendezik meg a budapesti FTC-pályán. A bajnokságért tizen gyalognak.

Magyarország teniszválogatottját összeállították a gödöllői versenyekre. Az összeállítás a következő: Asbóth, Gábori, Szentpéteri, Katona, első páros Asbóth—Mayer dr, második páros Katona—Fehér, női egyes Jusits, vegyespáros Mayer dr.—Flórián Aliz.

APRÓHIRDETÉSEK

10 szög terjedő apróhirdetés ára úgy hétköznap mint vasárnap 1 pengő 50 fillér. Minden további szó 10 fillér, vastagbetűs 20 fillér. Hirdetéseket a másnapi lapra déli 12 óráig vesszünk fel.

Állást keres

FIATAL LEANY beszél magyarul, németül és szerbül, üzletben mint kiszolgáló elhelyezkedést keres. Esetleg gyermekek mellé is. Jung Erzsébet, II. Rákóczi Ferenc út 122. 8937

KIADÓ

KÉTSZOBÁS LAKÁS előszobával és fürdőszobával, új épületben, a város központjában, azonnalra kiadó. Bővebb felvilágosítás minden délelőtt a Kereskedő Otthon irodájában. 8954

KÜLÖNBEJÁRATU elegánsan bútorozott szoba, fürdőszobahasználattal, egy vagy két úr részére kiadó. Ciano u. 2/II. balra. 8934

ELADÓ

Jól bevezetett TEJ és ELELMISZER ÜZLET a város központjában más vállalkozás miatt eladó. Cím a kiadóban. 8707

Sürgősen ELADÓ a Darányi telepen téglaépület 3 szobás ház nagy kerttel 6000 P-ért. Egy 11 lakásos ház 40.000 P. Egy gyárépület, mely vasöntőde volt, lakóépülettel együtt 50.000 P. Bővebbet Kapp László, Ujvidék, Dr. Eárdossy László u. 12. (Minisztérium által engedélyezett ingatlan iroda. 8691

Kedvezményes áron ELADÓ Hoffher-Schranitz-Clayton-Shuttleworth gyártmányú 1914. évbéli 8 HP cséplőgép-garnitúra. Kiss Mihály, Zsabya. 8742

Forgalmas helyen, jól bevezetett KOCSMA más vállalkozás miatt eladó. Ugyanott komplett hálószoba, és konyhabútor eladó. Ujvidék, Szent István u. 2. (volt Lyublyanszka). 8890

SZODÁSKOCSI eladó. Igracski Pálné, Solyom u. 4. 8930

Különféle

EILER HENRIK tüzoltó és légoltalmi kellékek. II. Rákóczi Ferenc út 12. 7817

Magyar, német nyelvet és zongorát gyors és eredményes módszerrel tanít öskeresztény tanító. Cím a kiadóban.

GIMNAZISTAKAT fiukat vagy lányokat Óbecsén teljes ellátásra vállalnék. Cím: Óbecse, Gárdonyi utca 30. 8950

FÖLD feltöltésre ingyen elhordható Mátyás király u. 12 alól. 8940

Örömet okoz gyermekének, mert minden játékot, jux cikket megkap a

„GÓLYA” Bazár Arúház

CSÁKY LAJOS üzletében,

Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc út 7. szám

SZANTÓ JÁNOS

kávé és tea szaküzlet a legkeresettebb hely ezen árukban.

Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc u. 2 szám

MARTINKO ANDRÁS

Képekterek, blondkeretek, üveg- és porcellánárú, zománcdények, háztartási cikkek legjobb beszerzési forrás! II. Rákóczi Ferenc út 36. Telefon 34-64

Reggeli Újság

N A P I L A P

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ujvidék, II. Rákóczi Ferenc-út 50
Telefon: 21—37, éjjel 20—58

Kiadó: Andrée Dezső

ELŐFIZETÉS:

Egy óra postai kiküldés P. 3.—
Három óra postai kiküldés P. 8.70

Aki nem posta, hanem helyi árusító útján kívánja a lap kézbesítését, annak a kihordásért az árusító —.60 fillért számít fel

KERESLET

ELARUSITÓNÓT aki magyarul, németül, szerbül beszél azonnalra felvesz Dornstädt cukrászda. 8938

TANULOLEANY varrobába felvétetik. Len Giz, II. Rákóczi út 80. 8947

MOSONÓ szállodába azonnalra felvétetik havifizetés 130 pengő. Érdeklődni: Szilesia, Rex-palota. 8952

BEJÁRÓNÓ délelőtti órákra azonnalra felvétetik. Érdeklődni Szilesia, Rex palota. 8951

Fiatal KIFUTÓFIUT azonnal felvesz Merkur bélyegzőkészítő, Hitler Adolf út 7. Kerékpárral rendelkezők előnyben. 8935

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Hálás szívvel köszönjük mindazok gazdasági részvételét akik megboldogult halottunk

Ackermann Miklós

VI. o. gimn. tanuló

temetésén megjelentek, koszorú és virágadományokkal mely fajdalmunkon enyhíteni igyekeztek.

Külön köszönetet mondunk Dr. Knip György urnak lelkiismeretes és önfeláldozó kezeletéért, az ujvidéki magyar egyetemisták és a Volksbund ifjúsági csoportjának a testületi megje enésükért. S ezután tejezzük ki halankat özv. Neupauer György né és fia temetkezési vállalatnak, valamint üzletvezetőnek Szikszák László urnak a a lelkiismeretes kiszolgálásért, illetve a figyelmes rendezésért.

A gyászoló család

HALADÁS—GYÖRI DAC 7:3

Nemcsak az látszik, hogy az egyiknek hét,

A másiknak meg három gól jutott ki, Azt is mutatja ez a mérkőzés, hogy A HALADÁS-sal nem lehet

DAC-olni.

FANYAR TÓBIÁS